

Oprichting interfederale ambtelijke thematische werkgroepen**Bijlage – beknopte duiding bij de werkgroep fiscaliteit en financiën**

Onderstaande betreft een samenvatting van de ambtelijke nota die werd opgemaakt door de Vlaamse administratie, naar aanleiding van de afspraak in het Overlegcomité van 8 september 2021 (OC 20210809 – punt 5).

1. Inleiding

Voor de deelgebieden kunnen we de nood aan fiscale en financiële autonomie nog steeds samenvatten aan de hand van het adagium: “No representation without taxation”. Autonomie en verantwoordelijkheid slaan niet enkel op de uitgaven. Ook aan de inkomstzijde moet die autonomie worden ondersteund. Gewesten en gemeenschappen staan dicht bij de burger, maar hebben ook middelen nodig voor hun beleid. In het kader van voldoende responsabilisering is het overigens een goede zaak dat er voldoende verantwoordelijkheid is voor de eigen inkomsten.

Hoewel de Zesde staatshervorming de fiscale autonomie van de gewesten heeft doen toenemen, dringt zich nog steeds een grotere decentralisatie van bevoegdheden en een verbeterde coherentie door een drastische vermindering van de interferentie tussen het federale en het regionale bevoegdheidsniveau op. Een verruiming van de fiscale autonomie moet onder meer gerealiseerd worden op het vlak van de personenbelasting maar ook door het wegwerken van beperkingen aangaande de oneigenlijke gewestbelastingen en de eigenlijke gewestbelastingen.

Heel wat hangende problematieken zijn het voorwerp van de thematische werkgroep financiën en fiscaliteit met als doel de fiscale en financiële autonomie te verruimen en coherenter te maken. De grootte van de fiscale autonomie as such maakt geen issue uit van deze werkgroep.

2. Onderzoeksagenda

- De huidige ondergeschiktheid van het fiscale decreet aan de fiscale wet waardoor het heel moeilijk om, als dat vanuit beleidsperspectief gewenst is, sturende gewestelijke Pigouviaanse belastingen in te voeren.
- Inzake personenbelasting is de federale overheid exclusief bevoegd gebleven inzake de grondslag (in geval van een unilaterale wijziging kan geen belangenconflict worden ingeroepen), de verhouding tot exclusieve bevoegdheden gewesten inzake bepaalde belastingverminderingen is soms moeilijk werkbaar.
- Inzake personenbelasting zijn de mogelijkheden tot eigen tariefsysteem te complex of liever ze kunnen te weinig slagkracht hebben omwille van ingebakken voorwaarden (bv. rond progressiviteit, zowel de 90%-regel als de 1000 euro voorwaarde). De keuze voor een “opcentiem” (en het feit dat de dienst eveneens een exclusief verdere aangelegenheid gebleven is), geeft bovendien geen enkele controle over het inkohieringsritme (de gewesten zijn hier de “volgers”).
- Inzake de oneigenlijke gewestbelastingen is de bevoegdheid van de gewesten nog niet volledig wegens niet bevoegd voor de belastbare materie, met als gevolg een aantal knelpunten.
- Artikel 4, §3, van de Bijzondere Financieringswet
- Het versnipperde bevoegdheidslandschap in het globale mobiliteitslandschap met in bepaalde gevallen een onwenselijke interferentie tussen de betrokken bevoegdheidsniveaus. Dat leidt zelfs in bepaalde gevallen tot de onmogelijkheid voor de gewesten om een voldoende coherent beleid

inzake mobiliteit en mobiliteitsfiscaliteit te kunnen voeren. Het gewestelijke beleid kan bijvoorbeeld worden doorkruist door het federale beleid inzake bedrijfswagens.

- Het versnipperde bevoegdheidslandschap inzake fiscaal beleid rond residentieel vastgoed dat een coherent beleid voor de gewesten dreigt onmogelijk te maken.
- Fiscale stimuli voor kinderen. De kinderbijslag werd in het kader van de zesde staatshervorming naar de gemeenschappen overgeheveld, maar de fiscale uitgaven binnen de personenbelasting voor kinderen ten laste zijn wel federaal gebleven. Hierdoor bestaat het risico dat de twee bevoegde wetgevers elkaars beleid doorkruisen.
- Organisatorische gevolgen van een verruimde gewestbevoegdheid inzake de personenbelasting
- Regionalisering van de registratiebevoegdheid en de rechtszekerheid. De restanten aan registratierechten op federaal vlak (zie de overzichtstabel in de fiche n° 2 'Financiën en Begroting' van de Vlaamse administratie) zorgen voor administratieve verrommeling waardoor burgers en bedrijven niet meer weten bij welke overheid ze terecht moeten. De splitsing tussen registratieformaliteit en registratiebelasting creëert inefficiënties voor burgers en bedrijven, voor tussenkomende partijen (zoals notarissen), en voor de overheden. Door de verschillende wetgevingen ontstaan verschillende procedures voor gelijkaardige materies.
- ...